

CHARLES BONNET SYNDROM

Instituttet
for Blinde og Svagsynede

Helt eller delvist tab af syn kan få mennesker til at se syner. Hallucinationerne er et resultat af, at hjernen skaber billeder, når synet forsvinder. Det kaldes for Charles Bonnet Syndrom (CBS).

Når Birthe sætter sig foran fjernsynet for at høre nyheder, ser hun en rød kat bag fjernsynet. Hun ser katten ganske klart og tydeligt, men er godt klar over, at den ikke findes i virkeligheden. Birthe har nemlig Charles Bonnet Syndrom (CBS) og hun ser dagligt ting, som hun ved ikke er virkelige.

SYNSTAB OG HALLUCINATIONER

10-40 % af de mennesker, der mister synet, bliver ramt af CBS. Syndromet forekommer ofte hos mennesker, der er over 65 år og som føler sig ensomme, socialt isolerede, er inaktive eller stressede.

Hallucinationerne er en normal respons fra hjernen, når synet forsvinder. Hos fuldt seende mennesker optager synet cirka 80-90 % af hjernens kapacitet. Når synet ikke længere leverer informationer til hjernen, skaber hjernen selv billeder.

HVILKE HALLUCINATIONER FÅR MAN?

Når man har CBS, kan man se alt fra lokomotiver, der kører gennem haven og mennesker, der sidder i ens stue, til vasketøj, der hænger ned fra loftet.

Hallucinationerne:

- kan bestå af simple mønstre eller billeder af mennesker og dyr.
- kan være bevægelige eller statiske.
- er sjældent uhyggelige.

- er lydløse.
- kan vare alt fra minutter til flere timer.

BEHANDLING

Der findes ikke en specifik behandling for CBS. Normalt forsvinder det af sig selv, i takt med at hjernen vænner sig til, at synet er væk. Der kan gå alt fra få måneder og op til flere år. Derfor skal der arbejdes med problemerne pædagogisk. Især fordi mange med CBS undlader at tale om hallucinationerne, da de frygter, at andre vil se dem som psykisk syge eller demente.

Nedenfor er der gode råd til professionelle og mennesker med CBS. Det er vigtigt at være opmærksom på, at det ikke er alle metoder, der virker for alle.

GODE RÅD TIL SELVHJÆLP

- Ændr lysforhold (det kan hjælpe at skruer op eller ned for lyset).
- Lav øjengymnastik – bevæg øjnene fra højre mod venstre (gør det 15 gange, mens du bevæger hovedet, hold en kort pause og gentag 4-5 gange mere).
- Stir på hallucinationen og blink hurtigt. Ræk derefter ud og forsøg at røre hallucinationen.
- Bevæg dig rundt og løs en opgave.
- Sørg for at være udhvilet og få nok søvn – træthed og stress forværrer hallucinationerne.

GODE RÅD TIL AT HJÆLPE PERSONEN MED CBS

- Hjælp personen med at normalisere oplevelserne, uden at negligere at hallucinationerne kan være ubehagelige.
- Tal med personen om hallucinationerne.
- Mind om, at hallucinationerne varer mellem få måneder til år og gradvist aftager i omfang og styrke.
- En humoristisk tilgang kan hjælpe nogle.
- Tal om hjernens evne til at kompensere og se om det kan skabe fascination.
- Undlad at tolke og psykologisere over hallucinationerne.
- Mind om, at han eller hun ved, at synerne ikke er virkelige.
- Hold personen beskæftiget, når hallucinationerne er tilstede.
- Instruer i øjengymnastik.
- Foreslå personen at ændre belysningen.
- Hjælp personen med at undgå stress og træthed.

DET SKAL DU VIDE

- Det er en god idé – både for personen med CBS, pårørende og professionelle – at indhente viden om CBS.
- Medicinsk personale screener almindeligvis ikke for CBS, derfor er fokus på og viden om CBS vigtigt at udbrede.
- Ofte når mennesker oplever et synstab, kan man få angst eller en depression, det bør behandles med medicin og terapi.

KONTAKT

AKUTTJENESTEN

Du er altid velkommen til at kontakte Akuttjenesten på IBOS. Akuttjenesten er et team med krisepsykologer og socialrådgivere, som tager ud og yder støtte, når mennesker akut mister synet.

Tlf: 39 45 25 45

Mobil: 28 49 01 69

Foto: Colourbox. Illustration: Jacob Bruun. Design: Lower East. Trykt april 2018